

Codruț Șerban, Hroby (o poveste de sub Chiciura), Editura Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, 2017, 96 p. ISBN 978-973-666-516-5

Cu un palmares impresionant în domeniul fotografiei, dominat de o activitate artistică materializată prin evenimente expoziționale desfășurate atât în Suceava, cât și în alte județe din țară (Caii de sub Chiciura, Anotimpurile Lucavei și Înlocat), Codruț Șerban revine cu un proiect fotografic de o anvergură a cărei amplitudine surprinde de la primul contact vizual. În contextul artistic actual, proiectul foto-documentar „Hroby (o poveste de sub Chiciura)” tratează subiectul – povestea liniei de sânge Hroby din Herghelia Lucina, într-un topos al tradiției culturale. În ecuația tradițional – actual, fotografiile lui Codruț Șerban oferă o expunere atipică a actului percepției fotografice, printr-un demers artistic de excepție.

Păstrând uneori conexiunea cu subiectul – exemplarul cabalin din linia huțurilor, alternând cu respingerea oricărui tip de aluzie a fotografiei ecvestre convenționale, și adoptarea în schimb a cadrului, a atmosferei, habitatului în care calul huțul își duce existența, proiectul implică, într-un mod aproape intim, conectarea receptorului subiectiv la experiența estetică a

fotografului, retrăită într-o cheie personală de fiecare privitor.

Principiul descriptiv devine predominant, fundamentat pe cadrele ce presupun un evident factor autoreflexiv. Caracterul narativ, simbolic, uneori capricios, devine o calitate ce conferă autonomie proiectului fotografic semnat de Codruț Șerban. Sensul și semnificația devin rațiunea de a fi, independența spațială a fiecărui cadru surprins vorbește de la sine. Ineditul, spiritul meditativ, atmosfera surprinsă și concomitent generată de complexitatea ipostazelor abordate îl aduc în zona unei creativități ce surprinde continuu, prin reiterarea motivelor ce revin în activitatea sa de fotograf, alternând cu noile sensuri ce incită la descifrare. Incită deopotrivă la implicare, la *iluzia* unui spațiu ancestral în care, cel puțin vizual, dacă nu chiar mental și emoțional, privitorul dobândește accesul.

Timpul și spațiul devin astfel concepte de referință ale fotografiilor prezentate, valențele simbolice fiind încorporate atât fragmentelor de realitate surprinse, cât și actului artistic în sine. Timpul mitic al personajelor de o expresivitate tulburătoare, spațiul intrinsec al cadrelor expuse, structurate într-o configurație vizuală ce evocă și reconstruiește propriul univers ideatic.

În prezentul proiect fotografic, demersul artistic al lui Codruț Șerban e materializat prin ilustrarea principalelor teme abordate în spectrul creației personale: *calul huțul și oamenii săi, Locul* – spațiul cu evidente conotații ce țin de sacralitatea cadrului ce constituie punctul de început, *locul și oamenii săi*, revenind la *calul* ce corelează, simbolic, *oamenii și Locul*.

Însă o strictă tematizare a acestui proiect e cel puțin dificilă. Fotografiile tranzitează deseori teme predilecte ale sale, caii săi insinuează, prin rezonanțele rotunde ale galopului, prezența alter ego-ului; privirea deseori surprinsă a calului induce reflexia autorului și implicit a oglinzii: senzația e de implicare subtilă a privitorului într-un univers dual. Cel cunoscut fiecăruia dintre noi, cel pe care fieca-

re îl numește „acasă”, și cel captat de lentila fotografului. Desigur, *dualitatea* celor două lumi etalate însumează atât coexistența, cât și contopirea. Este surprins un spațiu tranzitoriu, în care profanul devine sacru, iar elementele captate dobândesc conotații simbolice.

Cadrelle capătă astfel independență spațială. Contrastul vorbește de la sine, induce subiectul perceptor în atmosfera contemplării introspective, forma capătă autonomie, metafora luminii descifrează sensuri. Într-o relație de interdependență, elementele centrale ce țin povestea de sub Chiciura reiterează aspectul de bază, la care ne întoarcem mereu: autonomia intrinsecă a acestora. Trăiesc prin ele însele, într-o independență stranie ce singularizează locul. Experiența vizuală a calului huțul, a locului în care poveștile se întretes, printre legendarii pini, implică privitorul într-o posibilă și ipotetică analiză estetică. Sensurile sunt descifrate, la fel cum sunt încifrate. Misterul se elucidează, la fel cum se adâncește.

Autorul revine mereu la factorul contemplativ, implicat drept condiție *sine-qua-non*. Un magistral joc al lentilei cu rezonanțe atemporale, în care însuși fotograful stabilește contextul. Un alter ego reiterat dincolo de infinitul surprins în privirea caiilor, o transpunere a privitorului într-un univers ecvestru de o tulburătoare frumusețe.

Față în față cu fotografiile, privitorul renunță subit la necesitatea realismului cotidian. Se actualizează în dialogul cu sinele nevoia subită de a trăi, preț de o secundă măcar, în acel univers lipsit de convențional. Coerența artistică, rafinamentul percepției și metafora implicită transpun subiectul perceptor în acest spațiu alternativ, al realității indisolubil legate de evadarea din timp. Un univers-oglină, în care înțelepciunea ancestrală se împletește cu ineditul viziunii artistice, iar factorul contemplativ se îngemănează cu introspecția. O alternativă a realității brute ce oglindește, uneori și la propriu, și la figurat, propria percepție a privitorului asupra realității ideale.

Într-un dialog cu personajele sale, ce respinge stereotipurile portretului fotografic ec-

vestru, Codruț Șerban face apel la ineditul ipostazelor ce se îmbină în mod desăvârșit cu reiterarea simbolurilor ancestrale. Iluzia lumilor dezvăluite surprinde privitorul printr-o dorință pregnantă de a participa la actul sacru al deschiderii. De a dobândi accesul dincolo de lentilă; la spațiul dezvăluit, într-un timp al confluențelor, între mitic și extrem de actual. Cadrelle surprinse oferă iluzia eternelor posibilități, valențele evident artistice ale fotografiilor determină, realmente, mirajul pătrunderii înspre universul ancestral pe care Codruț Șerban îl propune spre deschidere.

Explorator în imaginar, acesta ancorează în contemporan siluete ecvestre ce stabilesc un raport inedit în dialectica prezență-absență. Prezența supremă e constituită de expresivul portret al lui Hroby. Artistul-fotograf, pe de altă parte, e vizibil, ca prezență *in absentia*, la nivelul viziunii și a unei perfecte stăpâniri a tehnicii. În funcție de nivelurile cunoașterii și analizei, sensurile sunt exhibate în mod progresiv.

Privirea ne este subtil călăuzită, de la silueta cabrată a calului, spre coama acestuia; apoi, lumina și oglindirea – ce joacă un rol decisiv în descifrare și încifrare, ne conduc spre reflexia privirii, încărcată de sensuri metaforice. Hroby pare surprins într-un act existențial repetitiv, timpul îngheață, la fel și oamenii Locului. Într-un nexus al contemplării, introspecției și spiritului ancestral, se creează un spațiu tranzitoriu între cele două lumi: cea a spectatorului și cea a fotografului. Deseori, Codruț Șerban ne arată oglindirea privitorului în lumea reprezentată. Paradigma se schimbă. Spațiul e invadat de sensurile pe care noi, ca privitori, le împrumutăm fotografiei artistice, în funcție de actul percepției. Și totuși, rămân pregnant evidente elementele surprinse, ca niște leitmotive ce revin, mereu și mereu: structura robustă și fragilă, cabrată a caiilor, de o incontestabilă frumusețe, volumetria axelor compoziționale ce redau iluzia ascensiunii continue, spațiile ferecate ce oferă alternativa unei ipotetice deschideri spre povestea de sub Chiciura.

Impresia e cea a unui abis vizual, în care lip-

sa de convențional a imaginii transpune privitorul, deja captiv, în cadrele poveștii cu valoare predeterminată. Rămâne impresia unui dialog interspațial între deschidere și închidere. Ce se remarcă însă e seninătatea sensurilor prevalente. Ineditul evident nu trădează întotdeauna frământările implicite ale fotografului, incluse de la sine în demersul proiectului său. Concomitent, subiectul perceptor devine conștient de valențele artistice, fără a fi părtaș întotdeauna la tulburătoarele frământări ale autorului. Rolul acestuia din urmă e, deseori, acela de a adânci misterul, nu neapărat de a-l decela. Și de a oferi o irepetabilă experiență vizuală. Un seducător univers ecvestru, un metaforic spațiu cu propria-i poveste, un timp ancestral cu oamenii lui.

Raluca Schipor

Avăcăriței Daniel, Cercetări privind structura și creșterea arboretelor de fag aflate în perioada de regenerare, Editura Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, 2019, 389 p. ISBN 978-973-666-560-8

După 1986, odată cu normele tehnice de alegere a tratamentelor, silvicultura românească s-a orientat spre promovarea structurilor pluriene și relativ pluriene, în locul celor echine, create prin tratamente cu perioadă scurtă de regenerare. Recenta apariție editorială pe care o semnalăm cu această ocazie rezultatul unor intense cercetări desfășurate de autor în arboretele de fag din nordul Moldovei. Subiectul este interesant și provocator cel puțin din două motive: plasticitatea ecologică deosebită a fagului, respectiv efectul auxologic așteptat în urma prelungirii perioadei de regenerare. Lucrarea a fost și a rămas un element de reper în studiul ecologiei și biometriei arboretelor de fag, cercetări ce au fost reluate relativ recent în arboretele virgine și cvasi virgine din Caraș-Severin, imens laborator natural de cercetare a fagului. Din punct de vedere me-

todologic, măsurătorile făcute în teren au vizat în special creșterile radiale, trei ani înainte și trei ani după primele tărieri de regenerare sub adăpost, în raport cu suprafețe martor, atent alese. Un din cele mai importante concluzii, din punct de vedere silvo-tehnic, este frecvența ridicată a arborilor exploatabili cu defecte interioare și exterioare, ceea ce reflectă o totală lipsă de interes și consecvență în aplicarea corectă a lucrărilor de îngrijire în primele decenii de viață. O altă observație importantă, datorată de speranță am putea spune, corelația pozitivă dintre creștere și densitatea lemnului, ceea ce permite sporuri semnificative de creștere de-a lungul perioadei de regenerare. Totuși, apariția inimii roșii limitează destul de sever producția de sortimente valoroase, deoarece acest defect tehnologic se manifestă la secțiunea de opt metri, ceea ce împiedică obținerea de furnire estetice și tehnice la randamente de procesare ridicate. De asemenea, în lucrare se arată și se documentează temeinic, pe baza cercetărilor din teren, că suprafața de bază, optimă din

punct de vedere al creșterii, este de cca 45 m²/ha, iar o valoare de 0,4 a indicelui de acoperire este critică din punct de vedere a pierderilor de creștere.

Ca și în alte situații, s-a confirmat faptul că numărul optim de intervenții în arboretele de fag este de 4-5 tăieri de regenerare, ceea ce

ridică, din punct de vedere silvicultural, standardele de calitate pe care ar trebui să le îndeplinească lucrările propriu-zise de exploatare, pentru a reduce la minim prejudiciile de exploatare și pierderile tehnologice ulterioare.

Marian Drăgoi